

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ

नाशिक- ४२२ २२२

मानव्यविद्या व सामाजिकशास्त्रे विद्याशाखा

बी.ए. (मराठी माध्यम) G01

शिक्षणक्रम माहितीपुस्तिका

शैक्षणिक वर्ष : 2019-2020

४.२ प्रवेश पात्रता

- खालीलपैकी कोणतीही एक पात्रता पूर्ण असणाऱ्या व्यक्ती.
- (१) यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठात यापूर्वी प्रथम वर्षास प्रवेश घेतलेले सर्व विद्यार्थी.
  - (२) १२ वी उत्तीर्णतेनंतर शासनमान्य व मान्यताप्राप्त विद्यापीठातील बी.ए. विद्याशाखेतील प्रथम वर्ष परीक्षा उत्तीर्ण असणाऱ्या विद्यार्थ्यांना विद्यापीठाच्या द्वितीय वर्षास सरळ (थेट) प्रवेश मिळेल; म्हणजेच मुक्त विद्यापीठाच्या पहिल्या वर्षाच्या सर्व विषयांची (३६ श्रेयांकांचे ६ अभ्यासक्रम) त्यास सूट देण्यात येईल. अशा विद्यार्थ्यांनी प्रथम वर्ष उत्तीर्ण असल्याचे संबंधित विद्यापीठाच्या गुणपत्रकाची एक प्रमाणित सत्यप्रत प्रवेश अर्जासोबत जोडणे आवश्यक आहे. अन्यथा अंतिम प्रवेश दिला जाणार नाही.
  - (३) अन्य विद्यापीठातून बी.ए. शाखेत प्रथम वर्ष पूर्ण केलेल्या विद्यार्थ्यांना विद्यापीठाच्या बी.ए. शिक्षणक्रमाच्या द्वितीय वर्षात प्रवेश देण्यात येईल आणि त्याच्या अंतिम गुणपत्रिकेत सरळ (थेट) प्रथम वर्षात प्राप्त केलेल्या गुणाचा उल्लेख करण्यात येईल.

४.३ नियमित प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी शिक्षणक्रम शुल्क (द्वितीय वर्ष बी.ए.)

विद्यापीठ शुल्क	रु. १६००=००
अभ्यासकेंद्र शुल्क	रु. ६००=००
एकूण शुल्क	रु. २२००=००

नियमित प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी विद्यापीठ शुल्काचा तपशील

अ.क्र.	शुल्काचे शीर्षक	शुल्क (रु.)
०१.	नोंदणी शुल्क	१००=००
०२.	शैक्षणिक शुल्क	४००=००
०३.	परीक्षा शुल्क	७५०=००
०४.	संकीर्ण	२००=००
०५.	विकास निधी	१५०=००
एकूण शुल्क (रु.)		१६००=००

सरळ (थेट) प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी शिक्षणक्रम शुल्क (द्वितीय वर्ष बी.ए.)

विद्यापीठ शुल्क	रु. ३१००=००
अभ्यासकेंद्र शुल्क	रु. ६००=००
एकूण शुल्क	रु. ३७००=००

सरळ (थेट) प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी विद्यापीठ शुल्काचा तपशील

अ.क्र.	शुल्काचे शीर्षक	शुल्क (रु.)
०१.	प्रवेश व नोंदणी शुल्क	१००=००
०२.	शैक्षणिक शुल्क	१६००=००
०३.	परीक्षा (अंतर्गत/अंतिम) शुल्क	७५०=००
०४.	संकीर्ण	२००=००
०५.	विकास निधी	४५०=००
एकूण शुल्क (रु.)		३१००=००

शिक्षणक्रम शुल्कासंबंधी सूचना

- ❖ ऑनलाईन प्रवेश करताना प्रथमतः केवळ विद्यापीठ शुल्क नियमित प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी रु. १,५००/- आणि सरळ (थेट) द्वितीय वर्षास प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी रु. ३,०००/- इंटरनेट बँकिंग, डेबीट कार्ड, क्रेडीट कार्ड, मोबाईलबँकिंग किंवा इतर प्रचलित ऑनलाईन कॅश ट्रान्सफर प्रक्रियेचा वापर करून भरावे. ऑनलाईन फी भरल्याच्या ट्रान्झॅक्शन नंबरची नोंद घेऊन पावती प्रिंट करून घ्यावी आणि प्रवेश अर्जाच्या प्रिंट सोबत जोडून अभ्यासकेंद्रावर जमा करावी.
- ❖ प्रवेश अर्जाची प्रिंट प्रत अभ्यासकेंद्रावर जमा करताना भरलेल्या शिक्षणक्रम शुल्कातील अभ्यासकेंद्राचे शुल्क रु. ६००/- मात्र अभ्यासकेंद्राच्या बँक खात्यात बँक चलनाने भरून अथवा क्रॉस केलेला अकाउंट पेयी चेक अदा करून किंवा अभ्यास-केंद्राने निधारित केलेल्या अधिकृत पद्धतीने जमा करून पावती घ्यावी व ती शिक्षणक्रम पूर्ण होईपर्यंत स्वतंत्र फाईलमध्ये जतन करून ठेवावी.
- ❖ अशा पद्धतीने प्रवेश प्रक्रियेचा अवलंब करून आपला प्रवेश निश्चित करावा आणि आपण दिलेल्या मोबाईल क्रमांकावर आपला प्रवेश झाल्याचा तसेच तुमचा प्रवेश झाल्यावर येणाऱ्या कायम नोंदणी क्रमांकाचा मेसेज मिळण्याची प्रतिक्षा करावी. आपला प्रवेश निश्चित झाला किंवा कसे याबाबत आपण निवडलेल्या अभ्यासकेंद्राच्या कायम संपर्कात राहावे.

४.४ कालावधी

मुक्त शिक्षणपद्धतीत विद्यार्थी काम करता करता शिक्षण घेत असल्यामुळे अध्ययन-कालावधीबाबत लवचीक धोरण ठेवण्यात आले आहे. त्यामुळे एका वर्षात करावयाचा अभ्यास विद्यार्थी आपल्या सोयीने ते वर्ष संपल्यानंतरही करू शकतो. म्हणून बी.ए. पदवी शिक्षणक्रम तीन वर्षाचा असला तरी विद्यार्थ्यांस तो आपल्या सोयीने आठ वर्षांपर्यंत पूर्ण करण्याची मुभा देण्यात आली आहे. अभ्यास पूर्ण झालेला नसल्यास त्याच वेळी देण्याची सक्ती नाही, तसेच वर्षातून दोन वेळा परीक्षेची संधी उपलब्ध असल्याने विद्यार्थी आपल्या सोयीने योग्य वेळी परीक्षा देऊ शकतो. समजा, आपण प्रथम वर्षाची अंतिम

ज्ञानगंगा घरोघरी

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ

नाशिक- ४२२ २२२

वाणिज्य व व्यवस्थापनशास्त्र विद्याशाखा
बी.कॉम. शिक्षणक्रम (G02) : माहितीपुस्तिका

2019-2020

■ (MGM 224) व्यवस्थापकीय अर्थशास्त्र

पुस्तक पहिले : व्यवस्थापकीय अर्थशास्त्रः स्वरूप व संकल्पना

घटक १ (अ) : व्यवस्थापकीय अर्थशास्त्रः स्वरूप, उद्दिष्टे व व्याप्ती

(आ) : आर्थिक विश्लेषण

(इ) : आर्थिक विश्लेषणाच्या पद्धती

(ई) : मूलभूत संकल्पना

घटक २ (अ) : व्यवस्थापनविषयक निर्णयांचे स्वरूप

(आ) : व्यवस्थापकीय अर्थशास्त्राची अभ्यासपद्धती

(इ) : काही मूलभूत संकल्पना : संयंत्र, व्यवसाय संस्था व उद्योग

(ई) : व्यवसाय संस्थेचे आकार

(उ) : व्यावसायिक निर्णय

घटक ३ : मागणीची संकल्पना

घटक ४ : मागणीचे विश्लेषण

घटक ५ : मागणीची लवचीकता आणि अंदाज

घटक ६ : मागणीचे पूर्वानुमान

पुस्तक दुसरे : बाजार आणि किंमत निर्धारण

घटक ७ : उत्पादन परिवय : संकल्पना, प्रकार आणि वक्र

घटक ८ : उत्पादन फल

घटक ९ : 'ना नफा, ना तोटा' उत्पादन बिंदू

घटक १० : पुरवठा

घटक ११ : बाजारातील परिस्थिती आणि किंमत-उत्पादन निर्णय

घटक १२ : बाजार संरचनेचे विश्लेषण (१)

घटक १३ : बाजार संरचनेचे विश्लेषण (२)

घटक १४ : किंमत निर्धारणाची तत्त्वे आणि व्यूह

पुस्तक तिसरे : व्यवसायसंस्थेचे सिद्धान्त व गुंतवणूक विश्लेषण

घटक १५ : व्यवसायसंस्था : मूलभूत दृष्टिकोन

घटक १६ : व्यवसायसंस्थेचा वर्तीणुकीचा सिद्धान्त

घटक १७ : व्यवसायसंस्थेचे व्यवस्थापकीय सिद्धान्त

घटक १८ : नफा : संकल्पना व विश्लेषण

घटक १९ : भांडवलाचे अर्थसंकल्पन

घटक २० : जोखीम, निश्चितता व अनिश्चितता

घटक २१ : सरकारी गुंतवणुकीचे निर्णय

■ (MGM 225) व्यवसाय संज्ञापन

पुस्तक पहिले : संज्ञापनाची मूलतत्त्वे व माध्यमे

घटक १ : संदेशप्रक्रिया

घटक २ : संज्ञापनाची तत्त्वे

घटक ३ : संज्ञापनाची विभिन्न माध्यमे

घटक ४ : संज्ञापनाच्या आधुनिक पद्धती व साधने

पुस्तक दुसरे : लेखी व तोंडी संज्ञापन

घटक ५ : (अ) : लेखी संज्ञापनाचे महत्त्व व प्रकार

(आ) : पत्रलेखनाचे प्रकार

(इ) : अहवाल

घटक ६ : तोंडी संज्ञापन

पुस्तक तिसरे : प्रभावी संज्ञापन आणि मानवी संबंध

घटक ७ : संज्ञापनातील अडथळे

घटक ८ : प्रभावी संज्ञापन

घटक ९ : संज्ञापन आणि मानवी संबंध

घटक १० : व्यवस्थापकीय कार्यक्षमतेत संज्ञापनाचे महत्त्व

ऑडिट कोर्स

पुस्तक १ : पर्यावरण अभ्यास

पर्यावरण अभ्यास हा अभ्यासक्रम ४ श्रेयांकांचा असून विद्यार्थ्यांसि ऑडिट कोर्स म्हणून घेणे अनिवार्य आहे. सदर अभ्यासक्रमाचे स्वतंत्र पुस्तक देण्यात येईल. या विषयात किमान 'C' श्रेणी मिळवावी लागेल.

४.२ प्रवेश पात्रता

खालीलपैकी कोणतीही एक पात्रता पूर्ण असणाऱ्या व्यक्ती -

(१) य.च.म.मुक्त विद्यापीठात यापूर्वी प्रथम वर्ष बी.कॉम.ला प्रवेश घेतलेले सर्व विद्यार्थी.

(२) १२वी उत्तीर्णेनंतर शासनमान्य व मान्यताप्राप्त विद्यापीठातील बी.कॉम. विद्याशाखेतील प्रथम वर्ष पदवी परीक्षा उत्तीर्ण असणाऱ्या विद्यार्थ्यांना विद्यापीठाच्या सरळ प्रवेशाच्या नियमानुसार द्वितीय वर्षास प्रवेश मिळेल; म्हणजेच मुक्त विद्यापीठाच्या पहिल्या वर्षाच्या सर्व विषयांची (३६ श्रेयांकांचे ६ अभ्यासक्रम) त्यास स्टू देयात येईल. अशा विद्यार्थ्यांनी प्रवेश-अर्जावर सरळ प्रवेश असे स्पष्ट लिहावे आणि प्रथम वर्ष पदवी उत्तीर्ण असल्याची संबंधित विद्यापीठाच्या गुणपत्रकाची प्रमाणित फोटोप्रत जोडणे आवश्यक आहे.

(३) थेट तृतीय वर्ष बी.कॉम. ला प्रवेश दिला जात नाही.

४.३ शिक्षणक्रम शुल्क

विद्यापीठ शुल्क (ऑनलाईन)	: रु. १६००=००
अभ्यासकेंद्र शुल्क (अभ्यासकेंद्रावर भरणे)	: रु. ६००=००
एकूण शुल्क	: रु. २२००=००

विद्यापीठ शुल्काचा तपशील

अ.क्र.	शुल्काचे शीर्षक	शुल्क (रु.)
०१.	प्रवेश व नोंदवणी शुल्क	१००=००
०२.	शैक्षणिक शुल्क	४००=००
०३.	परीक्षा (अंतर्गत/अंतिम) शुल्क	४५०=००
०४.	संकीर्ण	२००=००
०५.	विकास निधी	४५०=००
	एकूण शुल्क (रु.)	१६००=००

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ

नाशिक- ४२२ २२२

वाणिज्य व व्यवस्थापनशास्त्र विद्याशाखा

बी.कॉम. सहकार व्यवस्थापन (G40) पदवी शिक्षणक्रम माहितीपुस्तिका

2019–2020

२.२ प्रवेश पात्रता

- खालीलपैकी कोणतीही एक पात्रता पूर्ण असणाऱ्या व्यक्ती
- (१) य.च.म.मुक्त विद्यापीठ पूर्वतयारी शिक्षणक्रम पूर्ण (किमान ‘सी’ श्रेणिधारक).
- (२) महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाची इयत्ता बारावी (एच.एस.सी.) किंवा इतर राज्यांतील समकक्ष परीक्षा उत्तीर्ण.
- (३) १९७५ पूर्वीची माध्यमिक शालांत परीक्षा (११वी- एस.एस.सी.) उत्तीर्ण.
- (४) एस.एस.सी. उत्तीर्ण झाल्यानंतर सलग किमान २ वर्षे मुदतीचा सरकारमान्य पदविका/प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम उत्तीर्ण. उदाहरणार्थ, डी.सी.ई, डी.एम.ई, डी.ई.ई, डी.फार्म, डेअरी टेक, टी.डी., ए.टी.डी., एन.सी.टी.व्ही.टी., आय.टी.आय., एम.सी.व्ही.सी.
- (५) य.च.म. मुक्त विद्यापीठाचा स्वयं-साहाय्य गट प्रेरक-प्रेरिका शिक्षणक्रम उत्तीर्ण असणारे. [विद्वत परिषद सभा ठराव क्र. बी१०० ०५/४१ (बी-१/एफ-१७३/२००५/६३) दि. २४ फेब्रुवारी २००५.
- (६) **य.च.म. मुक्त विद्यापीठाची पुढीलपैकी कोणतीही एक पदविका उत्तीर्ण असल्यास त्यांना सरळ द्वितीय वर्षात प्रवेश मिळू शकेल.**
- (१) सहकार व्यवस्थापन पदविका
- (२) सहकार व्यवस्थापन पदविका (दुग्धव्यवसाय)
- (३) सहकार व्यवस्थापन पदविका (बैंकिंग)
- (४) सहकार व्यवस्थापन पदविका (कृषिपूरक सहकारी संस्था)
- (५) सहकार व्यवस्थापन पदविका (स्वयं-रोजगार सेवा सहकारी संस्था)

विशेष सूचना

- (१) प्रवेश-अर्जासोबत खालील कागदपत्रे जोडणे अत्यंत आवश्यक आहे.
- (अ) शाळा सोडल्याचा दाखल्याची प्रमाणित सत्य (Attested zerox copy) प्रत. (आ) शैक्षणिक पात्रतेबाबतच्या (Attested copy) गुणपत्रकांच्या प्रमाणित सत्यप्रती.
- (२) **विद्यार्थ्यांनी प्रवेश-अर्जासोबत कोणत्याही प्रमाणपत्राची मूळ प्रत जोडू नये. जोडल्यास विद्यापीठ सदर प्रत/प्रती परत पाठविणार नाही व या संदर्भात पत्रव्यवहार केला जाणार नाही.**
- (३) वरील पात्रताधारक विद्यार्थी इतरत्र शिक्षण घेत असतानाही ह्या शिक्षणक्रमास प्रवेश घेऊ शकतो. उदाहरणार्थ, डी.एड., ए.टी.डी., एलएल.बी., बी.ए./बी.कॉम., बी.एस.सी. इत्यादी शिक्षणक्रम चालू असताना सहकार व्यवस्थापन पदवी शिक्षणक्रमास प्रवेश घेता येईल. त्यासाठी स्थलांतराचा दाखला, मूळ गुणपत्रक-दाखल्याची आवश्यकता नाही.
- विद्यार्थ्यांनी प्रवेशाच्या वेळी घेतलेल्या नावानेच त्याला गुणपत्रक, उत्तीर्णतेचे प्रमाणपत्र व पदवी प्रमाणपत्र दिले जाईल. नाव बदलासाठी महाराष्ट्र शासन राजपत्र, विवाह नोंदांची प्रमाणपत्र सत्यप्रतीकरण नाव बदलता येऊ शकेल. त्यासाठी विद्यार्थ्यांनी प्रवेशाच्या वेळी नाव बदलाची पूर्ती करावी. त्यानंतर आलेल्या कागदपत्रावर नाव बदल होणार नाही याची नोंद घ्यावी.

२.३ अध्ययन पद्धती (सर्व अभ्यासक्रमांसाठी)

ज्या विद्यार्थ्यांना दररोज महाविद्यालयात जाऊन शिक्षण घेता येत नाही; तसेच अध्ययन करण्यासाठी पूर्ण वेळ देता येत नाही, अशा विद्यार्थ्यांसाठी मुक्त विद्यापीठाने स्वतंत्रपणे अध्ययन पद्धती विकसित केली आहे. त्यात पुढील घटकांचा समावेश आहे.

- (१) स्वयं-अध्ययनाधिष्ठित पाठ्यपुस्तके.
- (२) तज्ज्ञ प्राध्यापकांचे संपर्कसत्रात मार्गदर्शन.
- (३) अध्ययन कालांतरात मूल्यमापनाची सोय.
- (४) आवश्यक तेथे प्रात्यक्षिकांची संधी.
- (५) आभासी वर्गाची (Virtual Class Room) उपलब्धता.

या अध्ययन पद्धतीत विद्यार्थ्यांना केवळ अभ्यासक्रमाचा तपशील न देता, त्यावरील अध्ययन पुस्तकांचा संचारी देण्यात येतो. प्रवेश शुल्कातच ही अध्ययन पुस्तके देण्यात येतात व ती विद्यार्थ्यांला स्वतःकडे कायम ठेवता येतात. ही स्वयं-अध्ययन पुस्तके अन्य पाठ्यपुस्तकांपेक्षा निराळ्या पद्धतीने लिहिलेली असतात. ह्या पाठ्यपुस्तकात एका वाचनात समजावून घेता येईल अशा प्रकारे विषयांची छोट्या छोट्या घटकांत विभागांनी केलेली असते. उदाहरणार्थ, उदाहरणे, आलेख, चित्रे, इत्यादींच्या साहाय्याने विषयांची मांडणी सुबोधपणे करण्यात येते. ह्या पुस्तकांची छपाई विद्यार्थ्यांचे अध्ययन सुलभपणे व्हावे या दृष्टीने करण्यात आलेली असते. पुस्तकात प्रत्येक पृष्ठावर दोन्ही बाजूना मोठा समास सोडलेला असतो. या कोन्या जागेत विद्यार्थी ठळक मुद्दे लिहून ठेवू शकतो, त्याला येणाऱ्या शंकांची नोंद करून ठेवू शकतो. अभ्यासविषयाची आवृत्ती करताना या नोंदींची व टिपाणींची त्याला मदत होते. तसेच पाठ्यांशाखाली काही प्रश्न दिलेले असतात, तो तो भाग वाचून झाल्यावर हे प्रश्न विद्यार्थ्यांने सोडविल्यास तो भाग आपल्याला कितपत समजला ह्याचा त्याला स्वतःलाच पडताळा घेता येतो. जर त्याला काही प्रश्न सोडविता आले नाहीत, तर त्याने तो भाग पुढ्हा वाचून उत्तरे मिळवावयाची असतात. एवढे करूनही काही प्रश्नांची उत्तरे मिळू शकत नाहीत तर ते प्रश्न नोंदवून ठेवावेत व अभ्यासकेंद्रावरील संपर्कसत्रात मार्गदर्शक प्राध्यापकांशी (संमंत्रक - Counsellor) चर्चा करून त्याची उत्तरे मिळविता येतात.

विद्यार्थ्यांला आपल्या सोईच्या ठिकाणचे अभ्यासकेंद्र निवडता येते. या अभ्यासकेंद्रावर प्रत्येक अभ्यासक्रमासाठी सामान्यतः सुटीच्या दिवशी वा कार्यालयीन वेळेनंतर संपर्कसत्रे घेण्यात येतात. त्या त्या विषयातील तज्ज्ञ मार्गदर्शक ह्या संपर्कसत्रात विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करतात. मात्र हे मार्गदर्शन केवळ व्याख्यानांच्या स्वरूपाचे असत नाही. मार्गदर्शकाकडून विद्यार्थ्यांच्या प्रश्नांची/शंकांची उत्तरे मिळविणे, कठीण विषयावर चर्चा-परिसंवाद घडवून आणणे, अंतर्गत मूल्यमापनाच्या माध्यमांतून आपल्या प्रगतीविषयी विद्यार्थ्यांला माहिती घेता येते. म्हणून संपर्कसत्रांना विद्यार्थ्यांनी उपस्थित राहावे.

विद्यार्थ्यांने वरील सर्व अध्ययन सुविधांचा जास्तीत जास्त उपयोग करून घेऊन स्वतःची अभ्यासपद्धती तयार करावी. आपल्याला मिळणारा वेळ लक्षात घेऊन मिळणाऱ्या वेळेचा नियोजनपूर्वक उपयोग करावा. केवळ पाठांतराद्वारे केलेला अभ्यास हा खरा अभ्यास नसून विषयाचे सुस्पष्ट आकलन होणे व त्याचा योग्य ठिकाणी उपयोग करता येणे हे चांगल्या अभ्यासपद्धतीचे मर्म आहे. त्यामुळे प्रात्यक्षिके व सराव यांवर भर देऊन विद्यार्थ्यांने अभ्यास करावा अशी अपेक्षा आहे.

**Yashwantrao Chavan Maharashtra
Open University
Nashik**

School of Computer Science

**Prospectus
2019 – 2020**

Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University,
Dnyangangotri, Govardhan, Near Gangapur Dam,
Nashik – 422 222
(0253) 2231714, 2231715, 2230717
Web Site: <http://ycmou.digitaluniversity.ac>
Email: scmcs@ycmou.digitaluniversity.ac

5. Eligibility and Documents to be uploaded while applying

At present there is **no provision** in the University to admit international learners. The eligibility criteria are given below:

A. Computer Programmes

(I) Eligibility

Sr. No.	Programme code	Name of the programme	Year	Pre Qualification
1)	D101	Computer Fundamentals	-	18 years of age complete. Knowledge of Computers
2)	D102	Office Tools		
3)	D104	Computerized Financial Accounting		
4)	D105	Programming Expertise in C		
5)	D106	Data Structures using C		
6)	D113	LINUX		
7)	D107	OOPs and C++		
8)	D111	Programming Excellence through C#		
9)	D114	ORACLE		
10)	D112	Visual Programming		
11)	P131	Bachelor of Computer Applications (BCA)	FY	<ul style="list-style-type: none"> • 12th standard of HSC Board of Maharashtra, or its equivalent [including MCVC] <li style="text-align: center;">OR • 3-year Diploma of Board of Technical Examination or equivalent <li style="text-align: center;">OR • 2-year ITI Programme of any trade after 10th standard <li style="text-align: center;">OR • 2-year course of Maharashtra State Board of Vocational Education after 10th <li style="text-align: center;">OR • YCMOU Preparatory
12)	P131	BCA	SY	FY BCA (P131) registered
13)	P131	BCA	TY	SY BCA (P131) registered
14)	P131	Direct admission to the Second Year of BCA Programme	SY	<ul style="list-style-type: none"> • Successfully completed the 3-year diploma in Computers/Information Technology from Government Technical Board after 10th OR • Successfully completed the 1st Year of Computer Science/Information Technology/Computer Application degree programme (without ATKT) from the recognized University after 12th with maths